

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 21 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПЕРНИЙ КЛАС

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Прод. № 1886/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 2021 р.

Київ – 2021

Розробники: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладач: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08.2021 року № 10

Завідувач кафедри Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

___ . ___ . 2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) Юлія МЕРЕЖКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2021 р.

Заступник директора Алла ТАРАННИК
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПШБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПШБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПШБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПШБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Оперний клас		
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>6/180</i>	-
Курс	<i>6</i>	-
Семестр	<i>11</i>	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>	-
Обсяг кредитів	<i>2</i>	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	-
Аудиторні	<i>16</i>	-
Модульний контроль	<i>2</i>	-
Семестровий контроль	<i>30</i>	-
Самостійна робота	<i>12</i>	-
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Оперний клас» є підготовка магістрантів до професійної музично-педагогічної діяльності, в якій передбачено розвиток голосу студента.

Завдання дисципліни – забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в сфері вокалу при взаємозв'язку з виховними задачами, пов'язаними з формуванням особистості, спрямованої на професійно-творчий розвиток, вокально-художнє мислення та готовність до самоорганізації і самовдосконалення. Програма передбачає:

- завершення формування у студентів вокально-технічних навичок. Розуміння механізмів якості співу і співацької майстерності, можливостей розвитку вокального слуху в системі вокального художньо-естетичного виховання на основі вимог сучасних наукових знань;

- доведення до автоматизму вокально-творчих навичок у системі свідомого володіння голосом, удосконалення виконавського досвіду, доведення переходу виконання творів від свідомого до підсвідомого рівня;

- удосконалення вміння здійснювати аналіз вокального процесу, робити певні методичні висновки та рекомендації щодо його вдосконалення та усунення недоліків;

- вивчення методики формування, розвитку і охорони співацького голосу, удосконалення методико-педагогічного досвіду шляхом спостережень і використання його на педагогічній практиці;

- оволодіння знанням змісту різних видів співацької діяльності: закріплення навичок самостійного добору творів репертуару з урахуванням вікових психологічних відмінностей та можливостей співацьких голосів, самостійного розв'язання творчих завдань з огляду на еталонні зразки вокальної музики різних стилів, жанрів і часів.

Програма «Оперний клас» для студентів-магістрантів передбачає «акцентоване вивчення» вокальних творів визначеного стильового і жанрового напрямку, тобто вивчення творів доцільних та дидактично обґрунтованих, а також індивідуальний підхід до підбору вокально-педагогічного репертуару:

- по мірі складності (легкий, середньої складності, більш складний);

- різноманітність володіння навчальним репертуаром.

Вимоги щодо навчально-художнього репертуару для кожного студента формуються викладачем таким чином, щоб репертуар найбільшою мірою відповідав розвитку вокальних здібностей студентів.. В програмі ураховані такі особливості організації процесу як цілеспрямована систематизація оперного репертуару на засадах історико- стилізованого і жанрового підходу.

Методи роботи курсу обираються відповідно до навчальної теми (матеріалу).

Форми роботи – групове заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача та концертмейстера.

Засоби навчання – аудіо, відеоматеріали, клавіри.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Оперний клас» є модульні контрольні, залік та семестровий екзамен.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність спілкування іноземною мовою
2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
8. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по створенню інтерпретації.
4. Здатність інтерпретувати художні образи у вокально-виконавській та музично-педагогічній діяльності.
5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
6. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
7. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свою художню інтерпретацію під час публічного виступу.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- 1.** Володіти професійними навичками вокально-виконавської, творчої та музично-педагогічної діяльності.
- 2.** Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
- 3.** Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- 4.** Вибудувувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- 5.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- 6.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Удосконалення практичних умінь і навичок в роботі над уривками з опер XIX – XX ст.							
Тема 1. Специфіка роботи над уривками з опер західноєвропейських композиторів XIXст.	7			4			3
Тема 2. Специфіка роботи над уривками з опер західноєвропейських композиторів XXст.	7			4			3
Тема 3. Особливості роботи над уривками з опер сучасних композиторів.	7			4			3
Тема 4. Формування вміння швидкого психотехнічного перевтілення під час концертного виконання уривків з опер різних епох.	7			4			3
Модульний контроль	2						
Семестровий контроль	30						
Підготовка та проходження контрольних заходів	екзамен						
Разом	30			16			12
Усього	60			16			12

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Удосконалення практичних завдань і навичок в роботі над уривками з опер.

Тема 1. Специфіка роботи над уривками з опер західноєвропейських композиторів ХІХст.

Особливості звукоформування, опори дихання, емоційного стану в процесі роботи над образом.

Тема 2. Специфіка роботи над уривками з опер західноєвропейських композиторів ХХст.

Особливу увагу приділити чіткої декламаційної вимови на основі близького кантиленного звучання.

Тема 3. Особливості роботи над виконанням уривків з опер сучасних композиторів.

В уривках з опер сучасних композиторів особливу увагу приділити інтонаційно – декламаційній основі.

Тема 4. Формування швидкого психотехнічного перевтілення під час концертного виконання уривок з опер різних епох.

Особливу увагу звертати на специфіку звукоутворення, звуковедення та створення того образу який виконується.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	М	Модуль 1	
		кількість балів	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	16	16
Робота на практичних заняттях	10	16	160
Виконання завдань до самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом			221

Максимальна кількість балів: 304 (5 к., 10 сем.) + 221 = 525 балів
Розрахунок коефіцієнта: 525/60=8,75

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1.		

1.	Підібрати уривок з опер та надіслати письмову відповідь на корпоративний акаунт викладача, перевіривши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь в повному обсязі (4 б.).
2.	Записати відеофайл виконання арії опери з репертуару курсу та надіслати на корпоративний акаунт викладача, перевіривши доступ до файлу.	3. вокальна техніка виконання (3 б.); 4. емоційність та образність виконання (3 б.).
3.	Написати план виконання арії (технічного, сценічного, емоційного) та надіслати письмову відповідь на корпоративний акаунт викладача, перевіривши доступ до файлу.	1. своєчасність та якість виконання (1 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (4 б.).
4.	Записати відеофайл виконання арії опери з репертуару курсу та надіслати на корпоративний акаунт викладача, перевіривши доступ до файлу.	5. вокальна техніка виконання (3 б.); емоційність та образність виконання (3 б.).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>усне завдання (індивідуальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
2.	<i>письмове завдання (вокально –музичний аналіз, аналіз структурної побудови художнього твору)</i>			5
3.	<i>практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
4.	<i>2-ге практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
5.	<i>3-ге практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)</i>			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

1 семестр – екзамен.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Виконання трьох арій з опер різних епох:

1. Твір старовинних композиторів.
2. Твір з опер західноєвропейських композиторів.
3. Твір з опер українських композиторів.

6.6 Шкала відповідності оцінок.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 години, практичні заняття – 16годин, самостійна робота – 12 годин, модульний контроль – 2 години, семестровий контроль – 30години.

Модулі	Змістовий модуль 1			
Назва модуля	Удосконалення практичних умінь і навичок в роботі над уривками з опер XIX – XX ст.			
Кількість балів за модуль	221			
Практичні	8годин		8 годин	
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1. Специфіка роботи над уривками з опер західноєвропейських композиторів XIX ст. 10+1*4 =44	Тема 2. Специфіка роботи над уривками з опер Західноєвропейських композиторів XX ст. 10+1*4 =44	Тема 3. Особливості роботи над уривками з опер сучасних композиторів в. 10+1*4 =44	4. Формування вміння швидкого психотехнічного перевтілення під час концертного виконання уривків з опер різних епох . 10+1*4 = 44
Самостійна робота 5 балів	5	5	5	5
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 25б.			

Максимальна кількість балів: 304 (5 к., 10 сем.) + 221 = 525 балів

Розрахунок коефіцієнта: 525/60=8,75

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Антонюк А. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К. :Українська ідея, 2000.
2. Дмитриев Л. Основы вокальной методики. - М.: Музыка, 1968.
3. Голубев П. Советы молодым педагогам-вокалистам. - М.: Музизд, 1956.
4. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. – КНМАУ, 1997.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. - К.: Музична Україна, 1965.
6. Морозов В. Биофизические основы вокальной речи. – Л.: Наука 1977.
7. Морозов В. Резонансная теория искусства пения и вокальная техника выдающихся певцов. – М., 2001.
8. Морозов В. Тайны вокальной речи. - Л.: Наука, 1967.

Додаткові

1. Назаренко И. Искусство пения.- М., 1969.
2. Юссон Р. Певческий голос.- М., 1974.
3. Юцевич Ю. Музыка: Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2003.
4. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. - К., 1998.
5. Вальборг Вербег-Свердстрем «Школа для раскрытия голоса». Cvedentis, 2009.

Допоміжні

1. Марковська Катерина (Markovska Kateryna) - Каватина Леоноры из оперы Трубадур (Дж.Верди) <https://www.youtube.com/watch?v=zfNccZUM2Ek>
2. Опера "Запорожець за Дунаєм" КУ ім.Б.Грінченка <https://www.youtube.com/watch?v=mava3PsLFuc>
3. Россихина Марина - ария Слепой из оперы «Джоконда» <https://www.youtube.com/watch?v=svuLxWU61Ew>
4. Нотний архив Б.Тараканова <http://notes.tarakanov.net/>
5. Майстер-клас зірки світового вокалу Людмили Монастирської <http://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/2303-maister-klas-zirky-svitovoho-vokalu-liudmyly-monastyrskoi.html>